

Sikt
Abels gate 5A

7030 TRONDHEIM

Oslo, 01.02.2022
Deres ref.: 22/00009-1, Vår ref.: 22/21
Saksbehandler: Hanna Karv

Høringssvar - Konseptvalgutredning for Tilgjengeliggjøring og deling av Forskningsadministrativ informasjon (TILDE)

Statistisk sentralbyrå (SSB) viser til brev datert 6.1.22 vedrørende ovennevnte høring, og takker for muligheten til å gi innspill til høring om konseptvalgutredning for tilgjengeliggjøring og deling av forskningsadministrativ informasjon (TILDE).

Vi støtter arbeidet med utviklingen av felles masterdata for forskningsadministrativ informasjon i kunnskapssektoren. Som utredningen påpeker vil dette gi mindre dobbeltarbeid, færre manuelle korrigeringer, færre grensesnitt, lavere ressursbruk, økt kvalitet og tillit til data. Utredningen med dens anbefalte løsning fremstår langt som godt gjennomarbeidet og begrunnet. Uavhengig av valg av konsept, er det viktig at det legges til rette for velfungerende løsninger som ivaretar mangfoldet av institusjoner i sektoren, blant annet gjennom å tidlig finne gode alternativer for organisasjoner som ikke bruker FEIDE-innlogging.

For FoU-statistikken er det avgjørende at vi får hentet ut data av høy kvalitet om institusjoner og forskerpersonale på en enkel og forutsigbar måte. En overordnet tilbakemelding er at hele det offentlige forskningssystemet i hvert fall på sikt, bør ses under ett i dette arbeidet; universiteter, høyskoler, helseforetak, forskningsinstitutter, andre institutter og museer. Det foregår også mye FoU i næringslivet, som også mottar betydelige offentlige virkemidler. P.t. utfører SSB kartlegging og systematisering av offentlig støtte til FoU i næringslivet, vedlikeholder en database og publiserer statistikk med denne som datagrunnlag. Den forelagte utredningen omhandler først og fremst universitets- og høyskolesektoren. De ulike delene av forskningssystemet vil ha til dels ulike behov, på samme måte som databehandlere og brukere vil ha det.

Når SIKT vil lage felles registre for person, organisasjon og prosjekt, er det viktig at dette er maksversjoner der alle berørte aktører kan trekke ut data for egne formål og informasjonsbehov.

Konsept 1

Vi er enig med utredning i at Konsept 1 ikke er en optimal løsning og støtter derfor forslagene til å utvikle Masterregistre. For FoU-statistikken kan både konsept 2 og 3 fungere.

Konsept 2

Konsept 2 i utredningen innebærer at alle registrene konseptutredningen omhandler (person, prosjekt og organisasjoner) samles hos SIKT. Vi forstår dette som at FoU-statistikken institusjonsregister og Forskerpersonalregister skal overføres til SIKT. Dersom dette skal være mulig må SSB sikres tilgang til all informasjon som vi i dag har. Videre må vi sikre at datakvaliteten er god nok. Det må alle berørte parter selv få vurdere. Dette arbeidet krever tydelige rollebeskrivelser og oversikt over involverte parter.

Konsept 3

Det er uklart hva utredningen legger i ansvarsforholdene under konsept 3. Dersom konsept 3 innebærer at SSB fortsatt vil drifte sine institusjons- og forskerpersonalregistre, er vi sikret fortsatt tilgang til data for vår del. Da må andre aktører avgjøre eventuelle nye behov knyttet til registrene, og bekoste den nødvendige utviklingen av registrene. Dersom ansvarsforholdene til registrene endres, gjelder de samme kravene til tilgang som beskrevet under konsept 2.

Om kvalitetssikring av dataene

FoU-statistikken bygger i dag på eksisterende administrative data (fra lærestedene via DBH, regnskapsopplysninger, internett mv.) og spør fagnivået kun om informasjon som ikke er tilgjengelig andre steder (spørreskjema). Vi opplever imidlertid ofte at den administrative informasjonen ikke er komplett og må «gå gjennom» mye data. Så lenge registre og administrative data inneholder mangler, er kvalitetssikring nødvendig. Vi tenker at lærestedenes egne organisasjonssystemer bør være et utgangspunkt med en samordning av kostnadssted og øvrig organisasjonsnivåer. Kvalitetssikring av datamaterialet vil være sentralt uansett hvilken løsning som velges. Informasjons-eierskap og roller i institusjonene er viktige elementer når det gjelder ansvar for vedlikehold av data. Dersom ulike aktører har informasjon om ulike deler av et register, bør også flere parter bidra til kvalitetssikringen.

Om masterregister for organisasjon

Per i dag er det etter det vi kjenner til Forskningsrådets institusjonsregister som er det mest omfattende. SSB vil bidra til videre oppdateringer av dette (UoH, instituttsektor og helseforetak). Registeret kan være utgangspunkt for å bygge opp et enhetlig masterregister på organisasjonsnivå. Alle punktene under «Organisasjon» på side 21 i konseptutredningen er ivaretatt her. For et organisasjonsregister kunne en mulighet være å integrere ulike registre/tjenester som i dag ligger i DBH/HKdir, UNIT, UNINETT, Cristin, Forskningsrådet før de utvides med andre registre.

Om masterregister for personer

SSBs forskerpersonalregister har eksistert siden 1963 og fungerer som grunnlag for å utarbeide FoU-statistikk over personer. Registeret inneholder i dag informasjon om alt FoU-personale (utenom næringslivet), dvs. alle forskere/faglig personale (publiserende og ikke publiserende) og inkluderer også teknisk/administrativ støttepersonale. Det er viktig for FoU-statistikken at et nytt personregister inkluderer ikke-publiserende forskere og teknisk/administrativt personale ved lærestedene. Et personregister kan inneholde flere identifikatorer (Orchid m.fl.). Personnummer er den viktigste identifikatoren for forskerpersonalregisteret. For alle registrene er det (i tillegg til GDPR) viktig å ta vare på endringer og historikk, og at registeret er rikt nok til å dekke sentrale brukeres ulike behov. For å utvikle gode autoritative registre, er ansvaret for å oppdatere og vedlikeholde dem helt sentralt. Det er ikke helt klart for oss hvem som vil ha dette ansvaret i den endelige løsningen.

Ansvaret for oppdatering av ulike registre ligger i dag hos de som «eier» dataene. Det vil si at institusjonene er ansvarlige for å legge inn endringer i organisasjonsstrukturen og personalet. I dag er det f.eks. ikke mulig å få komplett informasjon om hvem som har doktorgrad fra institusjonene, da dette ikke er komplett registrert i lønns- og personalsystemene. Opplysninger oppdateres ikke alltid hvis man avlegger doktorgrad etter at man har startet, og vi har eksempler på at institusjoner har brukt koden for doktorgrad når de har ment at en ansatt har hatt kompetanse tilsvarende doktorgrad. Her hadde det vært fint om det var mulig å registrere om personer har norsk eller utenlandsk doktorgrad, samt hvor og når denne doktorgraden er avlagt. Dette krever endringer i dagens personalsystemer; vil det la seg gjøre? FoU-statistikken har behov for denne opplysningen, og vil ellers måtte supplere opplysninger om utenlandsk doktorgrad manuelt, slik vi gjør i dag.

På personalsiden er det viktig å være oppmerksom på at det er to hovedtilnærminger til registrering av personalet: I FoU-statistikken telles antall hoder, og antallet skal være riktig på nasjonalt nivå. Personer med arbeidsforhold flere steder, registreres her kun ved ett arbeidssted. I DBH telles antall årsverk, og dette skal være korrekt på laveste nivå i organisasjonen. Personer med flere arbeidsforhold vil være registrert flere steder. Hvis grunnlaget i DBH gjøres om til antall personer, noe som er fullt mulig, vil vi få et for høyt antall på nasjonalt nivå.

Veien videre

SSB vil gjerne være med i arbeidet med å etablere felles institusjonsregister og forskerpersonalregister. SSB har gjennom nye medarbeidere fra NIFU,¹ lang erfaring i arbeid med registre for organisasjon og personer i forskningssystemet. Prosjektnivået er mindre viktig for nåværende statistikk om omfanget av FoU etc., men viktig når det gjelder med å skaffe solid informasjon om finansieringskilder for forskningen og samarbeidsrelasjoner.

Konseptvalgutredningen foreslår under konsept 2 å begynne med personmaster. For oss virker det enklere og mer naturlig å starte med å utarbeide et felles organisasjonsregister. Dette er grunnpilaren i et system for registrering av forskningsdata. Alle personer og prosjekter er knyttet til et sted/organisasjon, og det er færre enheter. For FoU-statistikken del må et felles institusjonsregister inkludere underliggende nivåer og det må ivareta historikk (f.eks. sammenslåinger og omorganiseringer) for hver årgang. Et felles organisasjonsregister med enhetlige navn og oversiktlige nivåer, vil være svært nyttig. I dag er det stort behov for samordning og opprydning; f.eks. må faginnodelinger, person- og økonomidata tilhøre entydige enheter, ikke kostnadssteder.

Det fremgår i konseptutregningen at det antagelig vil være hensiktsmessig å lage egne planer for hhv. institusjon, person og prosjekt. Det bør også lages en plan for integrasjon av ulike registre i pilotfase og deretter for endelig versjon. En tydelig **tidsplan** for arbeidet bør inkluderes slik at det gir forutsigbarhet for alle involverte og berørte parter.

Med vennlig hilsen

Linda Nøstbakken
forskningsdirektør

Kopi: Finansdepartementet

¹ Fra 2022 er utarbeidelsen av den nasjonale FoU-statistikk i Norge samlet hos SSB. Medarbeidere fra NIFU som tidligere produserte FoU-statistikk for universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren har flyttet med til SSB. FoU-statistikk for helseforetak inngår i FoU-statistikken i hhv UoH-sektoren (universitetssykehus) og instituttsektoren (øvrige helseforetak og private, ideelle sykehus).